

Achtergronden auditorschap

Inhoudsopgave

Collegiale toetsing	2
Opzet	2
Ontwikkeling	2
Het werk van de auditor	3
Profiel van de auditor	4
Voorwaarden auditorschap	4
Praktische zaken, tijdsbeslag en vergoeding	5
Wat biedt het auditorschap?	6
Enthousiast geworden?	6
Aanmelden!	6
Vragen?	6

Opleiding collegiale toetsing: werken aan notariële kwaliteit

Collegiale toetsing

Sinds 2008 kent het notariaat collegiale toetsing in de vorm van peer review. Een stelsel van kwaliteitsbevordering dat gedragen wordt door beroepsgenoten. Het is wettelijk verankerd in art. 61A Wna. De Verordening op de kwaliteit regelt een aantal details.

Stelsels van kwaliteitstoetsing veranderen gestaag. Dat geldt ook voor het stelsel van notariële kwaliteitstoetsing. De uitgangspunten als basis, de invulling verandert met de behoefte mee. Collegiale toetsing in het notariaat werkt niet vanuit een vast ontwerp of afvinknormen, maar beoogt kwaliteitsbevordering op basis van professionele herkenning en het gesprek tussen beroepsgenoten. Deze vorm is gedurfd, en het notariaat heeft daar veel erkenning voor gekregen.

Tussentijds wordt het stelsel geëvalueerd en verder ontwikkeld.

Opzet

De collegiale opzet van de toetsingen is de constante. Beroepsgenoten herkennen immers snel het soort praktijk, begrijpen de beroepseigen problematiek, de aard en het belang van de professionele afwegingen die dagelijks worden gemaakt – met de gedeelde notariële kernwaarden als ijkpunt. Zo sluit de toetsing aan op de specifieke praktijk.

Het doel van de toetsingen blijft kwaliteitsbevordering: wat is de stand van zaken en waar is ruimte voor verbetering in praktijk en beroepsuitoefening? De beoordeling komt aan de hand van open normen tot stand, niet aan de hand van een afvinklijstje. Gaandeweg werd de lat hoger gelegd. Notariskantoren worden geprikkeld tot actieve omgang met kwaliteitsaspecten van de praktijk. De beweging van toetsing van het proces naar de notariële inhoud is verder doorgezet. Specialisatie vervult in toenemende mate een rol in de toetsingen.

Ontwikkeling

Het intrinsieke verschil met het toezicht dat het BFT uitoefent blijft bestaan. Ieder heeft een specifieke rol. Overlap wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Wel wil de KNB actiever grenzen optreden wanneer notarispraktijken bij voortduring beneden niveau opereren. Praktijken met meervoudige kwaliteits- en integriteitsproblemen verzwakken het notariaat als collectief. Om daar een doorbraak te bewerkstelligen zullen soms geïntensiveerde audits plaatsvinden.

Uitgangspunt is een cyclus van driejaarlijkse toetsing. Wanneer daar aanleiding toe is, doordat kwaliteitstekorten worden vastgesteld, of de kans op notariële ongelukken groot is, is de interval korter. Is de situatie zorgwekkend dan zal de inzet van 'bijzonder beheer' in beeld komen.

De ontwikkelingen in het notariaat gaan razendsnel, en het notariaat is beduidend minder homogeen dan in het verleden. Onder meer specialisatie, digitalisering en dataverzameling drijven verandering aan. Dat zal ook het stelsel van collegiale toetsing de komende jaren beïnvloeden. Het open karakter van het stelsel maakt dat goed mogelijk.

De audits blijven een bron van beleidsinformatie. Immers, jaarlijks bezoeken de auditoren een representatieve dwarsdoorsnede van de kantoren. De KNB verzamelt zo informatie over de zienswijze en de handelwijze van notarissen met betrekking tot actuele thema's.

Het werk van de auditor

Als auditor onderzoek je de wijze waarop de praktijk is ingericht en functioneert in relatie tot de notariële kernwaarden en facetten van de regelgeving. Binnen de relatief geringe tijd – één dag – die beschikbaar is onderzoek je een aantal praktijkaspecten, geleid door je professionele herkenning. Waar gaat het goed? Waar ligt verbeterpotentieel? Wat moet echt beter? Dat betreft zich, naast de notariële verplichtingen en borging van de regelgeving in de werkprocessen, nadrukkelijk op de kwalitatieve aspecten van de praktijk, zoals behoud en uitbouw van deskundigheid; de lerende organisatie, de visie van het kantoor en de ontwikkelingen die de praktijk toekomstbestendig maken. Ook specifieke opvolgingsproblematiek kan aan de orde komen, of de fase waarin het kantoor zich bevindt. Meer algemene aspecten als interne communicatie of knelpunten in de kantoororganisatie kunnen een noodzakelijk gespreksonderwerp blijken. De focus van je audit baseer je op professionele herkenning, in combinatie met enig onderzoek vooraf. Dossieronderzoek en -bespreking is een vast onderdeel van de toetsing.

Je spreekt met een dwarsdoorsnede van de aan het kantoor verbonden medewerkers, en toetst de geschetste situatie in dossiers of andere documenten op het kantoor.

Zo verzamel je informatie die je verwerkt in een beknopte rapportage. Deze geeft een beschrijvende beeld van de staat van de betreffende praktijk, van verbeterpunten en kansen, en natuurlijk ook van de zaken waarmee een kantoor zich positief op de kaart zet. Soms is een verbetertraject nodig, soms een heraudit. Veel kleine zaken worden tijdens de audit zelf al opgelost of aangepast. Uiteindelijk kom je tot een beredeneerd oordeel over de praktijk die je hebt bezocht.

De insteek is positief en kwaliteitbevorderend. Je bent niet op zoek naar fouten of incidenten, maar naar de structuren.

Je gaat altijd met een assistent op pad. Je kiest zelf een assistent, iemand met voldoende kennis van het notariële vak. Veel auditoren nemen een kantoormedewerker of collega mee. Andere auditoren vormen samen een team en assisteren elkaar wederzijds. Afhankelijk van de aard en omvang van de praktijk kan ook een team van twee auditoren de toetsing uitvoeren.

Profiel van de auditor

Een aantal karakteristieken bepalen je inzet als succesvol auditor. Zonder uitpuittend te zijn noemen we de belangrijkste.

Als betrokken notarieel jurist wil je een bijdrage leveren om het vak ook kwalitatief verder te ontwikkelen. Je staat positief en actief in de praktijk en onderkent dat professionaliteit tot verschillende oplossingen kan leiden. Je bent in staat een vraagstuk vanuit verschillende kanten te bekijken. Je kunt hoofdzaak van bijzaak scheiden, je bent vasthoudend en je weet te doseren.

Je bent initiatiefrijk, nauwgezet en in staat regie en overzicht te houden. Je bent onderzoekend en doortastend. Je toont empathie terwijl je zakelijk blijft. Over je rol ontstaat geen twijfel. Het trekt je aan om te pionieren.

Je bent goed op de hoogte van de ontwikkelingen in het notariaat en voldoende digitaal onderlegd om zelfstandig je weg te vinden in geautomatiseerde systemen.

Je sociale vaardigheden stellen je in staat om in uiteenlopende omstandigheden adequaat te reageren. Je bent rustig en duidelijk. Je kunt goed luisteren en weet de essentie van de boodschap samen te vatten. Je kunt snel schakelen en je hebt gevoel voor verhoudingen.

Je kunt omgaan met kritiek en bent gewend je eigen handelen tegen het licht te houden. Je bent eerlijk en betrouwbaar.

Voorwaarden auditorschap

Het bovenstaande profiel beschrijft de kenmerken van de auditor. Naast deze persoonskenmerken zijn er de volgende voorwaarden voor het auditorschap vastgesteld:

- Minimaal 7 jaar werkervaring (als notaris, toegevoegd notaris, kandidaat-notaris, in vaste dienst of freelance/zzp)
- Je wilt de komende jaren actief het vak blijven uitoefenen
- Bereid deel te nemen aan verplichte opleiding en evaluatiedagen
- Geen belemmerend tuchtrechtelijk verleden
- Je voert jaarlijks ongeveer 10 toetsingen uit, als minimum houden we vijf aan

Selectie en opleiding

Na aanmelding hanteren we de volgende werkwijze:

- Je wordt uitgenodigd voor de eerstvolgende auditorenbijeenkomst. Zo maak je kennis met de werkwijze en met de groep actieve auditoren.
- Daarna vindt een gesprek plaats waarin we nader kennis maken, je motivatie en de wederzijdse verwachtingen bespreken.

De opleiding begint in september, duurt vier dagen en is verdeeld over een periode van twee tot vier maanden:

- een introductiedag auditvaardigheden (hele groep) en kort daarna een oefendag (hele groep) waarin je een simulatie uitvoert. (beide dagen elk 5 PE punten)
- Periode daarna: een dag meelopen als 'leerling' met een ervaren auditor.
- Periode daarna: een dag uitvoering proef-peer review bij een kantoor dat zich vrijwillig heeft gemeld . Van afspraak tot uitvoering en verslaglegging handel je de toetsing zelf af. Tijdens deze dag wordt je vergezeld door de auditbegeleider. Deze geeft je tips en terugkoppeling voor, tijdens en na de audit en doet verslag aan het auditbureau over de voortgang, wat goed gaat en waar misschien nog extra aandacht nodig is.
- Is alles naar wederzijdse wens verlopen dan vindt aanstelling plaats na voltooiing van de opleiding.
- De aanstellingsduur is drie jaar met mogelijkheid tot een extra termijn.
- Het uitgangspunt is dat je beide jaarlijkse evaluatie- c.q. vervolg-opleidingsdagen bijwoont, één in januari en één in mei (5 PE punten per dag).

Praktische zaken, tijdsbeslag en vergoeding

Het auditbureau selecteert de kantoren en koppelt er een auditor aan. De kantoren die je bezoekt liggen rond de 70 tot 100 km van je vestigingsplaats. Een uitschieter naar boven kan soms voorkomen. Uitgangspunt is dat de audit zonder reserve kan worden uitgevoerd.

De voorbereiding kost enkele uren. Je krijgt beknopte informatie van het auditbureau over de vorige audit (de positieve- en aandachtspunten). Via openbare bronnen (online) kom je al e.e.a. over het kantoor te weten. Onderzocht wordt momenteel welke informatie de KNB als aanvullende voorbereiding mag en kan aanleveren. In een beknopte vragenlijst geeft het kantoor aan hoe het een aantal aspecten van de praktijkvoering heeft ingericht. De actualiteit levert een aanvullende invalshoek. Zo kun je voor jezelf al een aantal vragen formuleren, heb je materiaal voor het begin van de audit, en al een stuk van de richting bepaald.

De uitvoering van een peer review neemt een volle dag in beslag.

Voor het maken van een rapportage reken je een dagdeel, dat vraagt in het begin wat meer tijd. Het moet geen gespreksverslag worden, maar een door feiten onderbouwde samenvatting van je bevindingen. In de rapportage kun je ook advies kwijt, en formuleer je verbeterkansen en verbeterpuntenpunten, zo die aan de orde zijn. Uiteindelijk geef je een collegiaal oordeel over de stand de praktijk.

De vergoeding bedraagt tussen de 1100 en 1750 (ex BTW) euro per audit(dag), afhankelijk van de omvang van het kantoor en de samenstelling van het team. Daarnaast worden de reiskosten vergoed (19 ct./km)

Er wordt digitaal gewerkt en dossier gevoerd.

Wat biedt het auditorschap?

- Je levert een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van de beroepsgroep en de versteviging van de positie van het notariaat met een groep gelijkgezinde beroepsgenoten.
- Je hebt regelmatig contact met een verscheidenheid aan notariële praktijken en vakgenoten.
- Het doet een beroep op een combinatie van gespreksvaardigheden, inhoudelijke vakkennis en sociale vaardigheden en biedt de kans daar verder in te groeien.
- Afwisseling en opbouw van ervaring.
- Interessante en kosteloze opleiding inclusief de toekenning van studiepunten.
- Verworven vaardigheden kunnen in verschillende situaties worden ingezet of van pas komen: intern auditeren op eigen kantoor, gesprekstechnieken, rapporteren enz.

Enthousiast geworden?

Op basis van de uitgangspunten is een groep van 30 auditoren gevormd. Ieder jaar wordt een deel van de actieve auditoren afgelost door een groep nieuw opgeleide toetsers. Na afronding van een vierdaagse opleiding worden zij voor een periode van drie jaar aangesteld, met mogelijkheid tot verlenging van eenmaal drie jaar.

In 2022 worden ongeveer acht geïnteresseerden opgeleid.

Aanmelden!

Ben je geïnteresseerd in het auditorschap? Meld je dan aan via auditbureau@knb.nl . Een e-mail met je contactgegevens volstaat in de eerste instantie. Mogelijkheid tot een eerste kennismaking met het auditorschap is op 18 januari 2022, dan wordt een evaluatiedag georganiseerd waar naast actieve auditoren ook de degenen die zich aanmelden zijn uitgenodigd.

Vragen?

Heb je vragen of wil je van gedachten wisselen? Neem dan contact op met Lex Diks, adviseur kwaliteitszorg, T 070 330 7228/M 06 86 86 05 94 of l.diks@knb.nl